



Terroristenafdeling (TA)

Verdachten van en veroordeelden voor een terroristisch misdrijf komen in Nederland op een terroristenafdeling (TA) van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) terecht. Het doel is om verspreiding van radicale boodschappen binnen de reguliere afdelingen tegen te gaan.

Doelgroepen TA

Gedetineerden komen in aanmerking voor plaatsing op de TA als zij:

- Verdacht worden van een terroristisch misdrijf;
- Al dan niet onherroepelijk veroordeeld zijn voor een terroristisch misdrijf;
- Voor of tijdens hun detentie een boodschap van radicalisering verkondigden of verspreidden.

Geschiedenis TA-afdelingen

De TA is in 2006 onder politieke druk opgericht, na de aanhouding en arrestatie van een groep radicale islamitische/jihadistische jongeren (bekend onder de naam Hofstadgroep). Besloten werd om een uitgebreid beveiligd regime voor de groep te ontwikkelen om te voorkomen dat zij andere gedetineerden zouden beïnvloeden met hun denkbeelden. Bij de oprichting van het zogenoemde

kalifaat in 2014 kwam er een nieuwe lichter van vooral 'uitreizers' en personen die een poging tot uitreizen deden of dit ondersteunden. De laatste jaren zijn het vooral 'terugkeerders' en individuen die door ISIS of andere terroristische organisaties zijn geïnspireerd om aanslagen te plegen. Deze personen zijn veroordeeld voor zeer uiteenlopende zaken zoals: lid van een terroristische organisatie, plegen dan wel voorbereiden van een aanslag, haat zaaien, ronseling, financiering vanuit terroristisch oogmerk etc. De laatste jaren zijn er ook personen op de TA geplaatst met een rechtsextremistische signatuur. De TA is er voor verdachten en veroordeelden van alle soorten van terroristische misdrijven. Gezien de diversiteit binnen de groep is maatwerk nodig.

Huidige TA-locaties en capaciteit

Nederland heeft drie penitentiaire inrichtingen (PI's) met terroristenafdeling: PI Vught, PI Rotterdam, locatie De Schie, en PI Zwolle. De totale capaciteit is 70 plaatsen:

- 46 plaatsen in PI Vught
- 14 plaatsen in PI de Schie
- 10 plaatsen in PI Zwolle (uitsluitend voor vrouwen)

Plaatsingsbeleid TA

In Nederland worden (in principe) alle personen verdacht van of veroordeeld voor een terroristisch misdrijf geconcentreerd gedetineerd. Het uitgangspunt van dit model is dat gedetineerden op de TA reguliere gedetineerden niet kunnen rekruteren en radicaliseren. Binnen het concentratiemodel zijn TA-gedetineerden wel in staat om nieuwe contacten aan te boren en netwerken te vormen. Deze netwerken kunnen een dreiging vormen voor de nationale veiligheid. Om deze risico's te mitigeren is het van belang om binnen de bestaande mogelijkheden zo optimaal mogelijk te differentiëren. De gronden voor differentiatie op de TA zijn afhankelijk van verschillende factoren. De verschillende differentiatiegronden zouden in theorie kunnen leiden tot een veelheid aan differentiaties. In de praktijk is er echter een gelimiteerd aantal van 70 cellen en een achttal afdelingen beschikbaar. Aangezien er telkens per casus een inschatting gemaakt moet worden en er per casus andere prioriteiten zijn is het niet mogelijk om vooraf een prioritering vast te stellen. Het doel is om de minst schadelijke combinaties van gedetineerden te maken om ongewenste netwerking te voorkomen.

Plaatsing bij binnenkomst en daarna

Na binnenkomst begint de TA met het verzamelen van informatie om te komen tot een risicoprofiel en een hierop afgestemde individuele aanpak. Waarvan wordt de gedetineerde verdacht? Wat is zijn voorgeschiedenis? Hoe gedraagt hij/zij zich? Alle mannelijke inkomsten komen binnen op de TA in de PI Vught. De vrouwen in de PI Zwolle. Personeelsleden op de afdeling observeren hoe hij/zij omgaat met het personeel en hoe de interactie is met andere gedetineerden. Reclassering Nederland levert een risico-assessmentrapportage (VERA-zR)

[VERA-zR - DJI Intranet](#)

Ook vraagt de TA een risicoanalyse op bij het Gedetineerden Recherche Informatie Punt (GRIP). Alle verzamelde informatie wordt gebruikt om te komen tot een goed gefundeerd oordeel over de meest geschikte plaats en aanpak voor een gedetineerde.

Individueel resocialisatieplan op maat

DJI, gemeenten en Reclassering Nederland (RN) werken samen om justitiabelen met een terroristische of extremistische achtergrond veilig terug te laten keren in de maatschappij. Het streven is om de risico's afkomstig van een extremistisch netwerk en de ideologische geweldsbereidheid waar mogelijk te mitigeren. Daartoe wordt voor deze doelgroep in het Multidisciplinair Afstemmingsoverleg Resocialisatie (MAR) met de TA, gemeente en RN gewerkt aan een individueel resocialisatieplan op maat met aandacht voor risico's, hulpvragen en responsiviteit. Het MAR is een periodiek overleg en vindt plaats voor alle justitiabelen die verblijven op de TA. Daarnaast behoren ook andere onderkende casussen van extremisme elders binnen DJI tot de MAR doelgroep.

Bijzondere kenmerken TA-afdeling

Terroristische afdelingen zijn klein en overzichtelijk met groepen van ongeveer 7 gedetineerden. De begeleiding is er intensiever dan op reguliere afdelingen. Ter vergelijking: op de TA is de getalsverhouding personeel-gedetineerden ongeveer 2:5, op een reguliere afdeling is dit 2:24. De veiligheidsvoorschriften zijn er strenger. Zo worden alle telefoongesprekken, met uitzondering van de gesprekken met geprivilegieerde personen en instanties (waaronder advocaten) gemonitord. Ook wordt er bij direct contact met de buitenwereld vaker gevisiteerd.

Regime TA-afdelingen

Binnen de TA geldt een sterk gestructureerd individueel veiligheidsregime en uitgebreid beveiliging niveau. De directeur van de PI bepaalt in welke mate een gedetineerde mag deelnemen aan individuele activiteiten en aan gemeenschappelijke activiteiten (groepsactiviteiten met maximaal 5 personen). De groepen zijn klein en de begeleiding is intensief. Gedetineerden worden in de regel benaderd door twee begeleiders. Afhankelijk van het risicoprofiel kan de directeur strenge veiligheidsvoorschriften opleggen. Een gedetineerde kan wekelijks 36 uur, (inclusief 10 uur arbeid) meedoen aan een dagprogramma. Dit programma kan bestaan uit onder meer onderwijs, arbeid,

sport, recreatie, luchten en geestelijke verzorging. De gedetineerde kan ook één keer per week bezoek ontvangen en beperkt bellen met eigen relaties. Deze gesprekken worden altijd gemonitord. Daarnaast kunnen gedetineerden contact onderhouden met hun advocaat. Het regime biedt door dit maatwerk de mogelijkheid om (verdere) radicalisering en netwerkversteving te voorkomen.

Extra veiligheidsmaatregelen

Kleinere groepen en intensievere begeleiding dragen bij aan de veiligheid. Daarnaast wordt er intensief gemonitord. Denk hierbij aan:

- Het opnemen en af luisteren van alle telefoongesprekken;
- Controle van alle ingaande en uitgaande correspondentie;
- Screening van alle contacten met de buitenwereld;
- Monitoring van bezoek (bezoek vindt alleen individueel plaats, onder toezicht).

Voor alle bovenstaande punten geldt: met uitzondering van geprivilegieerde personen en instanties (zoals advocaten). Daarnaast zijn er meer celinspecties en worden TA-gedetineerden bij directe contacten met de buitenwereld vaker gevisiteerd. Visitatie is het schouwen van het lichaam.

Samenplaatsing gedetineerden op een TA

Nederland heeft ervoor gekozen om personen die verdacht of veroordeeld zijn voor een terroristisch misdrijf samen in te sluiten op speciale terroristenafdelingen.

Voordelen:

- Het is makkelijker te voorkomen dat de groep een boodschap van radicalisering breed verkondigt of verspreidt;
- Gespecialiseerd personeel kan worden ingezet;

- De aanpak kan beter worden afgestemd op de problematiek van de gedetineerden;
- Betere monitoring is mogelijk ten behoeve van de rechtsgang en de veiligheid.

Nadeel:

Het kan zorgen voor een negatieve dynamiek binnen de groep waarbij leiders de zwakkeren verder meeslepen in hun radicale standpunten.

Van TA-afdeling naar reguliere afdeling

Doorplaatsing naar een regulier regime is mogelijk als de gedetineerde een derde van zijn straf heeft uitgezeten en het strafresistant tussen de vier en twaalf maanden is. Daarbij mag er geen sprake zijn van vluchtgevaar, een aanstaande uitlevering of verspreiding van een terroristische boodschap in het laatste jaar van detentie. De doorplaatsing is gericht op verdere resocialisatie met onder meer verlofmogelijkheden. De gedetineerde wordt altijd eerst in een GVM¹-hoog inrichting geplaatst.

Meer informatie of vragen?

Voor algemene vragen over de TA kunt u kijken op onze site en voor overige vragen kunt u contact opnemen met DJI via www.rijksoverheid.nl/contact

Voor mediaverzoeken kunt u kijken op www.dji.nl/pers-media

Hier staat hoe u contact met ons kunt opnemen.

*Dit informatieblad is een publicatie van:
Dienst Justitiële Inrichtingen
Postbus 30132 | 2500 GC Den Haag*

*Aan dit informatieblad kunnen geen rechten worden ontleend.
DJI aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten in dit informatieblad. © Dienst Justitiële Inrichtingen, juli 2022*

¹ DJI beschikt over 10 inrichtingen met een beveiligingsniveau hoog. GMV staat voor Gedetineerden met vluchtgevaarlijk en maatschappelijk risico. Voor gedetineerden in de categorie 'hoog' geldt dat zij een dusdanige dreiging vormen voor de orde en veiligheid voor de inrichting dat zij extra gemonitord moeten worden en in een van de GVM-hoog penitentiaire inrichtingen (PI's) worden geplaatst.